

АРАНЂЕЛ СМИЉАНИЋ
Универзитет у Бањој Луци
Филозофски факултет
Студијски програм историје
arandjel.smiljanic@ff.unibl.org

УДК 929: 94Тошић Ђ. "1946/2019"
DOI 10.7251/GUARS1911039

ЂУРО ТОШИЋ
(Жљебови, Соколац, 1. октобар 1946 – Београд, 6. фебруар 2019)
(In memoriam)

У сриједу 6. фебруара 2019. све нас је затекла тужна вијест – послјије краће и тешке болести умро је наш професор, колега и пријатељ Ђуро Тошић. Пет дана касније, у понедељак, 11. фебруара сахрањен је на гробљу Лешће у Београду. Тешко је у неколико страница описати животни пут нашег покојног професора. О њему би се могло писати надуго и нашироко, и опет да остане нешто што би се пропустило. Основну школу и гимназију успјешно је окончао у Сокоцу. Затим је уписао економски факултет, који је послјије неколико година напустио због љубави према историји. Дипломирао је на Филозофском факултету у Сарајеву (Одсјек за историју). Одбранио је магистарски рад *Босанска држава за владавине краља Дабиче* на Филозофском факултету у Београду 1976. године. Шест година касније (1982), на истом факултету, одбранио је докторску дисертацију *Трг Дријева у средњем вијеку*, и то под менторством академика Симе Ћирковића. Од 1971. до 1992. радио је на Филозофском факултету у Сарајеву на предметима Историја народа Југославије – средњи вијек и Помоћне историјске науке. Често је истицао како је у то вријеме било веома тешко засновати радни однос на факултету. Било је неопходно да неко буде пензионисан, како би друга особа била примљена. Професор Тошић се посебно поносио чињеницом да је он на тај начин "замијенио" великог научника Анту Бабића: "Посљедње што је Анто Бабић урадио на Филозофском факултету у Сарајеву прије пензионисања јесте да потпише реферат за моје запослење, што је са задовољством учинио", знао је професор Тошић неријетко да исприча. Ову епизоду из његовог живота поменуо је и наш професор Никола Поповић, који је у име Академије наука и умјетности Републике Српске одржао говор на сахрани професора Тошића. Школску 1979/80. провео је, као стипендиста италијанске владе, на специјализацији на

Државном универзитету у Риму. Једно вријеме био је предсједник Друштва историчара Босне и Херцеговине.

Почетком априла 1992. професор Тошић избјегао је из Сарајева у родно мјесто. Судећи по његовој причи, он уопште није био упућен у тадашња збивања. Наиме, тада је отишао са породицом на викенд у Жљебове, планирајући да се врати на посао у понедељак. Међутим, када је дошао на станицу у Сокоцу, ниједан аутобус није ишао у Сарајево. Отишао је код сестре у стан и позвао декана Филозофског факултета у Сарајеву професора Кустурицу да се извини и да објасни зашто не може тај дан доћи на посао. Овај му је одговорио: "Ђуро, човјече, јеси ли ти нормалан? Видиш да се пуца на све стране и да је рат већ почео. Гдје год да си, боље него да си овдје. Остани и мируј док се не буде видјело шта ће бити даље". Тошић је често у разговору са мном истицао своју захвалност професору Кустурици, "јер ко зна шта би било са мном да ми то није рекао". Иначе, из тих првих ратних мјесеци потиче и прича о Ђури Тошићу са Филозофског факултета у Сарајеву. Када се ситуација мало смирила, у љето 1992. (вјероватно је трајало примирје) засједало је Наставно-научно вијеће Факултета. Један од професора узео је ријеч и осврнуо се на радне колеге Србе који су напустили град. А онда је рекао: "Ето, на примјер, Ђуро Тошић отишао на Романију, оформио чету, убија, пљачка, силује, брада му доведе израсла" (показао је до пупка). На то је реаговао професор Марко Шуњић, који је рекао: "Све могу разумјети, и да Ђуро убија, пљачка, силује, али да му је брада за три мјесеца нарасла толико, е то никако не могу да прихватим". Велики професор и човјек је тиме све рекао. Не само због тога, већ и због многих других квалитета, професор Тошић је, кроз сузе, о Марку Шуњићу увијек причао са таквим поштовањем и епитетима. Почетком септембра 1992. Ђуро Тошић почео је да ради у Историјском институту САНУ у звању вишег научног сарадника. У тој институцији био је запослен до пензионисања 2013. године. Од 1994. био је ангажован као гостујући професор на Филозофском факултету у Бањој Луци. Поред тога је радио и на Филозофском факултету у Палама. Године 2008. постао је члан Академије наука и умјетности Републике Српске. Добитник је награде на Ћоровићевим сусретима историчара и књижевника, који се сваке године у септембру мјесецу одржавају у Билећи и Гацку.

Ђуро Тошић је објавио неколико књига и већи број радова. Његове књиге су: *Трг Дријева у средњем вијеку*, Сарајево 1987; *Требињска област у средњем вијеку*, Београд 1998; *Средњовјековна хумска жупа Дабар*, Београд 2005; *Средњовјековна туробна свакодневница (од проститутке, преко вјештице до вампира)*, Београд 2012. У својим радовима углавном се бавио слабије познатим темама из привредне и друштвене историје средњовјековне Босне, као што су: поједини босански тргови (Дријева и Брштаник); требињска област с посебним освртом на историјско-географски смјештај, привредни развој и свакодневни живот на том подручју; поједине дубровачке породице (Примовићи и Хранковићи); важније личности у развоју државне организације средњовјековне Босне (протовестијари Трипе Бућа и дубровачки презбитер Ратко); односи

Босне и Османлија од Косовске до Ангорске битке; Власи на подручју источне Херцеговине; важне личности из историје Босне, али слабије обрађене у историографији (војвода Петар Павловић, краљица Катарина, Сандаљева удовица Јелена Хранић); споредна грана породице Косача, породица Паштровић (највише о Остоји Паштровићу и његовом учешћу у дипломатском животу); монашење становништва у средњовјековној Босни; брачна бигамија и раводи бракова; итд. Оно што је важно истаћи јесте да су сви његови радови засновани на необјављеној изворној грађи, те су као такви дали знатан допринос развоју сазнања о средњовјековној Босни. Заиста су бројна и разнолика тематска подручја којима се бавио професор Тошић. Нећу овом приликом наводити све његове радове, односно теме које су биле предмет његових истраживања. У плану је публикавање Споменице посвећене професору Тошићу, која ће у једном свом дијелу садржати комплетну његову библиографију. На овом мјесту навешћу само оне његове радове које је објавио у Гласнику Удружења архивских радника Републике Српске: *Црквено поништење једног брачног уговора*, ГУАРПС 1 (2009), 435–441; *И још један брачни бродолом – "contra omnes sanctionem sacrosanctem romane ecclesie"*, ГУАРПС 3 (2011), 365–370; *Иван Миошић из Дабра – домазет у улози будућег кућног домаћина*, ГУАРПС 4 (2012), 341–347; *Брачна превара на теразијама правде (Убијени властелин Франческо Димитрија Рањина "dedit causam mortis sue")*, ГУАРПС 4 (2012), 349–356; *Подметање коња господару у невољи: општа мјеста или стварне историјске чињенице?*, ГУАРПС 5 (2013), 117–126.

Сви наведени подаци су општепознате чињенице, али из њих не можемо сазнати какав је професор Ђуро Тошић био као универзитетски наставник, односно какав је био као научник. Најкраће речено – посебан и непоновљив. Као гостујући професор на Филозофском факултету у Бањој Луци био је ангажован од оснивања Факултета (1994) до прољећа 2014. године. Предавао је Српску и јужнословенску историју средњег вијека 1 и Помоћне историјске науке. Након тзв. Болоњске реформе (2007) изводио је наставу из предмета Национална историја раног средњег вијека 1 и 2 и Помоћне историјске науке 1 и 2. Узгред да кажем да није био присталица Реформе и бодовања кроз присуство, семинаре и колоквијуме. То се најбоље види из његових ријечи: "Колега (обраћао се мени), ако траже од Вас неке бодове, ви то водите, али ја ћу наставити по старом, као и до сада што сам радио – оно што знају (мислио је на студенте) нека покажу на писменом и усменом дијелу испита". И тиме се руководио све до пензионисања.

Градиво из наведених предмета није претјерано атрактивно за студенте, те ни предавања професора Тошића нису била превише занимљива. Било је то чувено читање са картица специфичним гласом који се чуо не само у тој, већ и у сусједним учионицама, па и у ходнику нашег студијског програма. Мислим да је и сам професор тога био свјестан, те је често у предавање знао да унесе дозу хумора. Обично су то били његови коментари на неке личности или збивања из материје коју је управо предавао. Није то био банални хумор који у тре-

нутку изазива смијех, већ је то више био двосмислени хумор, који изазива одушевљење тек након краћег или дужег размишљања међу студентима. Тешко се сјетити свега, али и данас се препричава његова упадица: "Је л' то неко наше грло?", када неки студент отвори, а затим затвори врата схвативши да је погријешо учионицу. Или када предаје о устоличењу корушких војвода, па наводи да су новог војводу на коњу водили три пута око тзв. "Кнежевог камена", па саопшти: "А сироти војвода ни сам не зна шта га је снашло". Много важнија од тога је његова преданост предавањима и максимална посвећеност студентима. Иако је био гостујући професор, он је морао да пређе комплетно градиво из предмета за које је био одговоран. Због тога су предавања трајала од 9 часова ујутру до касног послеподнева. Како су се његови доласци често поклапали са испитима, дешавало се да је понекад од јутра до вечери боравио на Факултету.

Испите је схватао веома озбиљно, те су понекад знали трајати и по сат времена, можда и више. Његове ријечи: "Аферим, колега", када студент послуже дужег размишљања одговори на неко сасвим лагано питање, и данас се препричавају. Дешавало се да студент одговара, заврши оно што је имао рећи, а онда наступи тишина. Не проговара студент (мислећи да је све рекао), не проговара ни професор Тошић (очекује да студент настави), и тако то траје пет или десет минута. А онда професор Тошић каже: "И, хоћемо ли колега?". А онда студент настави, али почне да прича оно што је већ испричао (мислећи да га професор није слушао). Тада се укључи професор Тошић и каже: "Па то сте већ рекли". Тада студент заћути и исход се зна. Наравно, и сам професор Тошић био је свјестан да је пролазност код њега ниска, па би се понекад и правдао: "Али колега, Аранђелу (само он је користио тај вокатив за моје име), шта ја да радим кад они не знају. Не могу их пустити, а опет не могу ни да их оборим, тешко ми је. Ја највише волим да студент сам, када већ види да не зна за пролаз, одустане". Да ли због тога или због нечега другог, студенти су га прозвали Ђурашин Страшни. Не знам како је он сазнао за то, али када ми је рекао за тај надимак, био му је толико симпатичан, те се смијао од срца, уз ријечи: "Колега Аранђелу, није ваљда да сам ја толико страشان студентима да ме тако назову?". Све ово јасно сугерише да је Ђуро Тошић био један од оних професора које студенти не воле превише током предавања или испита, али које истински заволе касније, када се све то заврши. Због тога не изненађује да је он временом стекао култни статус на нашем студијском програму, те је постао нека врста легенде коју већина обожава.

Ако је као универзитетски професор био посебан, онда је као научник био изузетан и непоновљив. У својим радовима и књигама доносио је необјављену грађу и објављене изворе, уз нова тумачења, претпоставке и могућности. Увијек је доносио нешто ново и необично, али оно што га дефинитивно издваја од осталих јесте веома лијеп стил писања, који се толико приближавао књижевности, а самим тим и оним читаоцима који се не баве искључиво историјом. Истина, у том погледу треба разликовати два периода у његовој научној актив-

ности. У првом периоду углавном се држао устаљених норми у писању научних радова, без превише слободних ријечи и реченица. Међутим, у другом периоду своје активности, отприлике у радовима и књигама насталим након 2000. године, "опустио је перо" и почео много слободније да пише. Право је задовољство читати те радове, јер су писани тако лијепим стилем да би свако од нас волио да пише на сличан или исти начин. Такође, знао је да народне умотворине, па чак и неке колоквијалне изразе, користи на правим мјестима. Зато и није случајно што његови радови садрже много позитивног хумора који краси наш народ. У том погледу врхунац представља текст о проституткама у његовој посљедњој књизи.

Још једна позитивна особина красила је професора Тошића – помоћ младим историчарима на почетку њихових научних каријера. Међу бројним примјерима издвојићу два која се непосредно односе на мене. Први је када сам бранио магистарски рад крајем јуна 2007. Професор Тошић је тако детаљно прегледао мој рад да сам на скоро свакој страници имао указивања на грешке, упозорења, појашњења, могућности коришћења још неких извора и литературе, да сам све те његове сугестије касније користио приликом приређивања за штампу појединих поглавља магистарског рада за своје радове у научним часописима. А шта тек рећи за моју докторску дисертацију од готово 1000 страница. Најприје професор Тошић није хтио да потпише извјештај о оцјени докторске дисертације док је не прочита, што ја и данас изузетно цијеним. Како је дисертација била у два тома, најприје је узео и понио за Београд први, а након два мјесеца и други том. Касније, након одбране у априлу 2013. године, када сам отворио рукопис дисертације који је био код њега, видео сам да је све било подвучено, са указивањем на грешке и пропусте, обогаћено његовим савјетима шта би требало урадити да рукопис буде још бољи приликом публиковања. Многима је остала у сјећању реченица професора Тошића изговорена на одбрани моје докторске дисертације: "Колега Аранђелу, ви сте ваш докторат писали пет година, а ја сам га читао пет мјесеци".

Дружећи се са професором Тошићем уочио сам нешто што нисам код других научника. Он је био толико посвећен ономе што ради да је, када и није радио, размишљао о темама којима се тренутно бави. Чак је при томе ишао и ка правој опсесији. Издвојићу два примјера. Први се односи на 2011. годину, када је припремао рад за научни скуп у Јајцу (а тај одлазак у Јајце посебна је прича – о томе нешто ниже). Како је једна од кључних личности у том раду био неки Добретић, кад год би дошао у Бању Луку, само би о њему причао. У међувремену је чуо да у близини Јајца данас постоји општина Добретићи, а како сам ја рођен у Јајцу, гдје сам живио до 15. године живота, сваки пут ме је питао да му кажем нешто више о том мјесту. У исто вријеме бавио се проучавањем калуђерица, тачније тзв. трећередицама, које су у народу биле познате као "пицокаре". И сваки пут када би о њима причао толико се смијао када би споменуо то "пицокаре". Други примјер односи се на наредну годину (2012). Тада је припремао књигу о проституткама, вјештицама и вампирима. Ове посљедње није

толико помињао, али зато јесте проститутку Богну из Дубровника и вјештицу Мрну из Шибеника. О њима је причао сваки пут и у толикој мјери као да их је лично познавао. И сваки пут је причао са једнаким одушевљењем као да ми прича први пут.

Посљедњи примјер нисам навео само из тог разлога. Наиме, професор Тошић није превише вјеровао у превод о процесу против вјештица у Шибенику (Мрна и њена ћерка), који је још 20-их година прошлог вијека објавио Колендић. Умјесто тога он је желио да користи оригинални спис који се и данас налази у Бискупском архиву у Шибенику. Боравећи у Јајцу новембра претходне године (2011), замолио је надбискупа врхбосанског Винка Пуљића да искористи своје везе, те му на тај начин омогући истраживање у поменутом архиву. Он је изашао у сусрет професору Тошићу, али сада се појавио нови проблем – како отићи у Шибеник. Професор Тошић је био мало "потежак" када је требало изаћи из устаљених шаблона путовања, па је почео тражити друга рјешења. Није помогло ни то што сам му нашао чувеног превозника из наших крајева Жељка Шапоњу, који свакодневно таксира на релацији Бања Лука – Шибеник/Задар. "Ма то је мени напорно, колега", тада ми је одговорио. Онда сам му је рекао да имам тетку и тетка у Рогозници код Шибеника, те да ћу код њих љетовати. Одмах је одушевлјено рекао: "Ето рјешења – таман ћете Ви, колега, отићи један дан у архив и усликати те списе за мене". Пристао сам, након чега сам добио број телефона дон Олега Петровића, надлежног за Бискупски архив. Након што сам га контактирао, све смо договорили. Сачекао ме је у близини, а затим и одвео у архив. А онда се десило нешто чему се уопште нисам надао: "Колега, имате 20-ак минута да нађете и усликате те документе". Дакле, у питању је била класична опструкција. Књига коју сам добио била је огромна, а времена мало. Да сам бар приближно знао гдје да тражим, али нажалост нисам. На брзину сам прешао све странице, али те списе нисам нашао. Са жаљењем сам то саопштио професору Тошићу, који је након тога само слегнуо раменима, уздахнуо и рекао: "Онда ћу морати објавити према Колендићевом издању".

Као најљепши период свог живота професор Тошић је наводио своје младачке дане, оне који су се дешавали 70-их и 80-их година прошлог вијека. Често је евоцирао своја сјећања на Дубровник и тамошњи архив. Какав га је истраживачки жар тада држао најбоље свједоче његове ријечи: "Тада је архив радио двократно, ујутру од 8 до 12, а онда послје подне од 5 до 8 сати. У међувремену одем се мало окупати, нешто ручати, а онда назад у архив. Читам неки документ, дође крај радног дана и морам га оставити. Вратим се у собу, легнем и не могу дочекати јутро да наставим са читањем да видим шта је даље било". Од професора Тошића сам чуо и неке занимљиве анагдоте из Дубровачког архива, које су углавном везане за покојног професора Богумила Храбака. Боравећи у Дубровнику и истражујући у архиву професор Тошић је стекао углед међу архивским радницима. Колико су поштовање имали према њему увидио сам у јулу 2008. године када сам истраживао у Дубровачком архиву. Једног дана службеница у читаоници ме позива и говори ми да имам телефон-

ски позив. Питам се ко ме уопште сада може звати. Узимам слушалицу и чујем добро познати глас: "Добар дан, колега Аранђелу". Наравно, професор Тошић, који ми је том приликом издиктирао које све странице и које серије да усликам јер му требају за рад који је у то вријеме писао. Када сам завршио са разговором, службеница ми је рекла: "Шта год за професора Тошића треба, само реци-те и ми ћемо донијети и то скенирати". Тада сам схватио колико су они пошто-вање имали према њему и природно да сам осјетио изузетан понос што сам његов асистент, те да се на то увијек могу позвати када у будућности будем истраживао у том архиву.

Нешто раније обећао сам причу о Јајцу, па је права прилика да је наведем. У новембру 2011. у том граду требало је да се одржи научни скуп посвећен 550. годишњици крунисања Стјепана Томашевића. Свој рад за тај скуп пријавио је и професор Тошић, али се дуго двоумио да ли да иде или не. "Не знам, колега, како ћу то организовати са наставом..., а и то Јајце, како доћи до њега... а и кад бих дошао не знам куда би требало кренути, да се још не бих изгубио" и слични изговори били су уобичајени репертоар изјава професора Тошића када би дошао у Бању Луку. Ја сам га наговарао да ипак иде и на крају је пристао када сам му рекао: "Ништа не брините, идем и ја са Вама, а када дођемо на станицу водим Вас гдје год треба". Његов одговор је био: "Ако је тако, колега, онда идем". Тада је дошао у Бању Луку нешто раније – обавио је наставу у сриједу и четвртак, а у петак ујутру био је спреман за пут. Сјећам се да су тада поред нас двојице путовали још и Тамара Вуковић из Академије наука и умјетности Републике Српске, Павле Драгичевић са Студијског програма историје на Филозофском факултету у Бањој Луци, и колега Невен Исаиловић (професор Тошић га је прозвао "млади геније") из Историјског института САНУ из Београда. У аутобусу је било мало путника, који су се вјероватно питали ко су ови чудаци који не престају да причају о прошлости уз показивање неких локалитета са стране. Неколико километара од Јајца показао сам професору Тошићу скретање за Добретиће и он је у том смјеру пар минута замишљено гледао.

Када смо дошли у Јајце, увидио сам колика је величина наш професор. Оног тренутка када су га видјели колеге из Загреба и Сарајева, били су толико одушевљени да је један од њих рекао: "Ово ће бити одличан скуп чим се на њему појавио Ђуро Тошић, који је тренутно најбољи познавалац средњовјековне Босне". И заиста, на скупу су се обистиниле ове ријечи. Не само да је професор Тошић имао сјајан рад, већ је на сваки други рад имао нешто да каже, односно да дода. Морам истаћи да је то радио на један феноменалан начин – не са намјером да било кога увриједи или да умањи вриједност рада, већ напротив, са адекватним аргументима и жељом да ти радови буду много бољи него што су били у првобитном рукопису. Имао сам осјећај да су и други тако доживјели његове коментаре. И сам свјестан великог признања, у једном тренутку ми се окренуо и рекао: "Колега, заиста ми је драго што сам дошао на овај скуп. Погријешило бих да нисам дошао". Овом приликом морам истаћи и једну њего-

ву другу особину – скромност. Наиме, када га је неко, да ли од колега или из публике, не могу да се сјетим, означио као тренутно најбољег познаваоца босанског средњовјековља, он је само рекао: "Док је жива професорица Десанка Ковачевић Којић, она је најбољи познавалац. А има ту још и младих људи који знају више од мене". Данас, када са ове временске дистанце посматрам, дјелује ми да је учешће професора Тошића на скупу у Јајцу била нека врста његовог лабуђег пјева.

Наравно, тада нисмо знали, али ускоро смо сазнали за његову болест која га је све више ометала у наставном и научном раду. Ипак, тај период памтићу више у односу на оне раније. Било је то вријеме када смо професор Тошић и ја почели интензивније да се дружимо. Претходно однос је био више пословне природе, при чему је он посебно цијенио моју одговорност – у сваком тренутку могао је рачунати на мене, на сређене спискове студената, евиденције предавања и испита, тачност када је ријеч о испитима, темама и писменим радовима студената. Сада су паузе између предавања постајале све дуже, што је била прилика да нас двојица често одемо у кафану, гдје смо обично пили – он еспресо или дупли еспресо, а ја чај. Захваљујући томе сазнао сам много о професору Тошићу, његовом животу и његовим погледима на прошлост и на савремени свијет. Сада могу констатовати да ми је то помогло да постанем много богатија личност. Били су то разговори у којима је више причао професор Тошић, а теме су биле различите – од средњовјековне Босне, преко мушко-женских односа до живота на селу. Волио је да прича о свом селу, о Жљебовима, из дјетињства и младости. Сјећам се приче о његовом омиљеном коњу. Једном приликом професор Тошић одглумио је да га је коњ ударио, а онда је коњ пришао њему и почео да га њуши и да га подиже, вјероватно у страху да га је заиста ударио. Одушевио се када сам му рекао да је и мој дјед на селу увијек имао коње и колико је за њих био везан. Често је знао да ме упита о мом родном крају и историји моје породице и да ли она има везе се чувеним ускоком Илијом Смиљанићем. А онда би се сјетио свог дјетињства и епских пјесама које је слушао од својих родитеља. А онда би ме питао, наравно уз широки осмијех: "Јесте ли коначно отишли у Пишаћ?", алудирајући на мој рад из Међународног тематског зборника: *Живот и дело академика Богумила Храбака*, у коме сам у посљедњој напомени навео жељу петровачких Смиљанића да посјете село Пишаћ код Удбине, из кога воде поријекло. Професор Тошић је увијек истицао своју љубав према завичају, што се види и по овим његовим ријечима: "Колега Аранђелу, највише волим да одем у своје село, у коме будем од краја јула до краја августа. Мало радим, мало читам, лежим и уживам. Немам телевизор ни радио, да ми ништа не угрожава мир. Имам само ово сокоћало (показује на мобилни телефон), ако буде нешто хитно да ми јаве. А ипак, највише волим да косим траву, наравно косом. Како ме само тај посао опушта". Чак смо се и договарали да ја једне године дођем до њега у Жљебове и да му помогнем у косидби, али нажалост, то се никада није десило. У овим разговорима често је помињао и своју супругу и синове, о којима је говорио са великом љубављу и

жељом да не забораве његов родни крај. Колега Жељко Вујадиновић, који је неколико пута био на крсној слави код професора Тошића, једном приликом ми је рекао да је он прави веселац и да воли и зна запјевати у "добром" друштву. Можда се то никада не би рекло гледајући професоров озбиљан изглед и држање, али то је доказ више да спољни изглед понекад зна и да превари.

При крају свог излагања морам истаћи још једну особину професора Тошића – поштење. Он је ову особину необично цијенио, а и сам је се придржавао. Није ни чудо, јер је потекао из сеоске средине у кпјпј и данас ова особина има посебно мјесто. Он се принципа поштења придржавао не само у наставном процесу, већ и у комплетној научној каријери. Са задовољством истичем да ми је често причао о поштењу мог оца (Јанко Смиљанић Јане, познати фудбалер и трговац, погинуо као борац Војске Републике Српске 1992. године), тачније о једној епизоди за коју нисам знао. Наиме, професор Тошић је волио ићи на кафу у хотел "Палас" када заврши са обавезама на факултету. На тај начин упознао се са угледним друштвом из Бање Луке, у коме је био и доктор Бране Деспот (познати пластични хирург) из Босанског Петровца. Вјероватно му је једном приликом професор Тошић рекао да је и његов асистент поријеклом из Петровца, те је тако почела прича ко је, шта је, и на крају су утврдили о коме се ради. Тада му је Бране Деспот рекао за мог оца да је био фудбалер и да је играо за петровачку "Младост" и јајачку "Електробосну" у Републичкој лиги Босне и Херцеговине. За ову причу посебно је значајна епизода са једне утакмице у којој су играчи "Електробосне" постигли гол, али су се противнички играчи жалили на играње руком. Како судије нису видјеле најбоље ту ситуацију, главни судија је рекао: "Ево, питаћемо Смиљанића, па ако он каже да је играо руком, поништићу гол, а ако каже да није, гол ће бити признат". Сви су пристали на то. Услиједило је питање: "Смиљанићу, јеси ли играо руком?", а онда је Јане одговорио: "Јесам, признајем, играо сам руком". Наравно, услиједило је поништавање гола, али се глас о Јанином поштењу и "образу" дуго препричавао међу љубитељима фудбала. Гол би био и прошао, али прича о поштењу остаје заувјек. Сада са поносом могу рећи да ми је професор Тошић сваки, али баш сваки пут када би дошао у Бању Луку, причао ову причу и дивио се таквој врсти поштења.

Професора Тошића посљедњи пут сам видио у прољеће 2014. године, и то у ходнику нашег студијског програма. Тада смо се руковали, а затим су услиједиле његове ријечи које и данас изазивају бол: "Колега Аранђелу, питање је да ли ћемо се икада више видјети на овом свијету". Нажалост, више се нисмо видјели. Само смо се још једном чули, и то телефонским путем, у љето исте године. Замолио сам га да буде рецензент књиге коју сам у то вријеме припремао, али се он извинио и рекао да не може због болести. Било ми је жао због тога, али сам схватио да је због његовог здравља боље да га не оптерећујем својим пословима и проблемима. Након смрти професора Тошића замолио сам колегу Невена Исаиловића да ми пошаље његову слику коју сам потом израдио, уоквирио и поставио у учионицу 302 Б на нашем студијском програму.

Колико поштовање и данас имамо према покојном професору види се и по томе што се та учионица све мање означава безличним термином 302 Б, а све више се назива Ђурина учионица.

На крају, послје свега саопштеног, остаје ми само да напишем. у име студената, радних колега колега и пријатеља: Драги наш професоре, једно велико хвала, једно огромно хвала за све што сте учинили за нас. Нама, вашим насљедницима остаје да у наставном и научном погледу наставимо тамо гдје сте Ви стали. Такође, можемо обећати да ћемо позитивне приче о Вама ширити док год будемо могли. Са своје стране могу обећати да ћу једног дана посјетити Жљебове и "бацити" који откос (иако сам крајње неталентован за ту врсту посла) у знак сјећања и поштовања према једном и непоновљивом професору и пријатељу, великом човјеку са Романије – Ђури Тошићу.